

Till
Mark- och Miljödomstolen
Vänersborgs Tingsrätt
mmd.vanersborg@dom.se

Kungälv 2019-02-26

Från

Föreningen Bevara Svartedalen

Naturskyddsföreningen Kungälvs kommun

Föreningen Rädda Svartedalens Vildmark

Kungälvs Ornitologiska förening

Ärende M 5123-18

Synpunkter som styrker Miljö- och byggnadsnämndens beslut om förbud mot etablering av vindkraft i området Dalen i Svartedalen, Kungälvs kommun.

Yrkande

Vi anser att Miljö- och byggnadsnämnden i Kungälvs kommuns och Länsstyrelsen i Västra Götalands beslut att förbjuda vindkraft i Dalen i Kungälvs kommun är väl grundat och yrkar att Mark- och Miljödomstolen går på samma linje.

Grund

Det finns redan tillräckliga underlag som tydligt stöds av miljöbalken, artskyddsförordningen, habitatdirektiv, fågeldirektivet och syntesrapporter och annan praxis för att avgöra att det finns skäl till förbud. Med stöd av försiktighetsprincipen och lokaliseringsprincipen i andra kapitlet miljöbalken jämte bestämmelserna i artskyddsförordningen anser vi att etableringen inte kan tillåtas. Det är inte möjligt att med rimliga försiktighetsmått förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för berguv och andra skyddsvärda arter.

Bemötande av överklagan och en större helhetsbild

Kungälvs Energi har endast överklagat en liten del i det här ärendet. För att ge en större helhetsbild vill vi här nedan först bemöta några av punkterna i Kungälvs Energis överklagan. Om inte ärendet kan avgöras enbart utifrån risker för berguvsparat vill vi lyfta fram fler skäl till varför vi anser att kommunens och Länsstyrelsens beslut är rätt. Det finns fler skäl till förbud än de som anges i tjänsteskrivelsen som ligger till grund för Miljö- och byggnadsnämndens beslut.

Vid en sammantagen bild är riskerna och effekterna av etablering av vindkraft i området Dalen i Svartedalen så omfattande att inte vindkraftsetableringen kan tillåtas.

Bemötande av Kungälv's Energis (KEAB) överklagan 20190125 till MMD

1.1 Bemötande av punkt 1.3, punkt 2.3, punkt 3.3, punkt 3.5, punkt 3.11, punkt 4.1, punkt 4.3

Angående påståendet om 3,5 km.

KEABs företrädare Advokatfirma Vinge återkommer vid flera punkter i överklagan att det i den reviderade vindkraftsparken nu är 3,5 km till närmsta verk från konstaterad häckningsplats med lyckad häckning för berguv. Närmast placerade verk var i första förslaget till vindkraftspark placerat 1,5 km från häckningsplatsen. Antalet verk reviderades sedan och verket närmast häckningsplatsen flyttades ca 500 m. Inget verk har flyttats så långt som 2 000 meter. Alltså är det uppenbart att det som skrivs i överklagan om att det nu är stor marginal till närmsta verk från berguvs häckningsplats inte stämmer.

Det har under hela projektiden varit förvirring kring numrering av verken på olika kartor som kommunicerats med myndigheter och allmänhet. KEAB har skapat förvirring genom att påstå att verk -003 på kartan som diarieförts på kommunen döps om till verk 4, varifrån avstånd till berguvs häckningsplats uppgivits till 1,5 km. Om detta accepteras precis så som KEAB själva påstår visar detta med all tydlighet att avstånd från verk 2 till berguvs häckningsplats är ca 2 000 m.

[Bilaga 1: karta avstånd. PDF](#)

[Bilaga 2: Karta diarieförd på kommunen 2014-03-27.PDF.](#)

KEAB har i olika inlagor lämnat motstridiga uppgifter vad gäller avstånd till berguvs häckningsplats. De anger 1,5 km, 2,5 km och slutligen till Länsstyrelsen och nu i överklagan till MMD 3,5 km.

I fågelinventering 2013-03-27, sid 11, och kompletteringar 2014-09-23, sid 13, anger de häckningsplats 1,5 km från verk 4 i gamla kartlayouten.

Inlaga 2014-02-19, sid 2: Berguvs häckning är enligt ny layout 2,5 km från närmaste verk.

2017-06-08, överklagan till Länsstyrelsen, sid 1: Berguvsbo finns 3,5 km från vindkraftverken.

1.2 Bemötande av punkt 2.6 Potentiella boplatser och berguvs nyttjande av området

Bolaget påstår att Länsstyrelsen inte gjort hänvisning till syntesrapport eller gällande praxis angående berguvs sätt att nyttja området.

Att även potentiella boplatser bör skyddas står på sidan 66 i Vindvals syntesrapport.

"Pilgrimsfalk, jaktfalk och berguv häckar ofta i klippbranter, som ofta har använts under mycket lång tid (decennier eller sekler). Sådana platser kan inte lätt ersättas med nya om de går förlorade. Flera arter rovfåglar har på senare tid ökat i antal som en konsekvens av bättre skydd och minskad belastning från miljögifter. Detta innebär att de efterhand återtar gamla häckningsområden. För att garantera att denna spridning och återkolonialisering kan fortsätta är det viktigt att skydda även potentiella häckningsplatser som exempelvis klippstup som använts tidigare eller bedöms vara viktiga för framtida etablering."

1.3 Bemötande av punkt 3.4 Gnagartillgång

KEAB hänvisar till statistik från inventeringsresultat på Grimsö/sites utförd av professor Frauke Ecke vid Grimsö SLU när det gäller påståenden om gnagartillgång. Grouse Expeditions kallar inventeringen för nationell och påstår att det går att dra slutsatser angående området Dalen utifrån resultaten i denna rapport. Vid kontakt med Frauke Ecke dementerar hon detta och skriver att man ska vara försiktig med att dra några sådana slutsatser. Det har enligt professorn inte gjorts någon inventering av gnagare av Grimsö/SLU i området Dalen och heller inte i Bohuslän som helhet.

Gnagartillgången kan skilja sig markant från område till område. Täthetsindex från

inlandsområden skiljer sig ofta från kustnära områden. Professor Frauke Ecke skriver också att KEAB har kontaktat henne i den här frågan och fått samma svar.

1.4 Bemötande av punkt 1.5 Inventeringsinsatser

Att kommunens miljöenhet och Länsstyrelsen har förtroende för ornitolog Peter Strandviks uppgifter är inte konstigt. Peter är berguvssakkunnig och har ända sedan 1980-talet ringmärkt berguvsungar i Västra Götaland. Han inventerar kontinuerligt och har stor lokalkännedom. Även om bolaget har gjort inventeringsinsatser utöver vad som rekommenderas i Birdlife är det fortfarande ögonblicksbilder. Att Grouse Expeditions inte funnit några boplatser januari 2017 är inte heller konstigt då uven inte häckar i januari. Ingen av de påstådda observationerna 3,5 km från verk är inrapporterade till artportalen. Ur Länsstyrelsens beslutsmotivering: *"Att ett uvbo inte kan återfinnas trots eftersök är inte osannolikt, särskilt i svår terräng vilket det definitivt är fråga om i det här fallet. Till detta kan läggas att uven har en mycket dålig bevarandestatus regionalt med få lyckade häckningar de senaste tio–tolv åren. Orsaken till minskningen är oklar. Det faktum att det inte finns några kända lyckade häckningar mindre än två kilometer från verken kan inte tas som garant för att det inte finns en tidigare boplatser. De inventeringar som har genomförts av bolaget ger en ögonblicksbild av förhållandena just det året, men det går inte att avfärda andra trovärdiga uppgifter"*

1.5 Bemötande av punkt 1.2 Erfarenhet

I överklagan uppger Vinge advokatbyrå felaktigt att fågelinventeringarna har utförts av Martin Hedén på Grouse Expeditions. Den stora fågelinventeringen som gjordes 2013 och som bifogats miljöanmälan utfördes av Malin Undin, då 23 år och student vid Uppsala universitet. Hon kan rimligtvis inte hunnit få mångårig erfarenhet av professionell fågelinventering. Vidare har varken Martin Hedén eller Malin Undin lokalkännedom.

1.6 Bemötande av punkt 3.10, punkt 3.11 punkt 3.1 Fler revir

Så vitt vi vet har det aldrig varit tal om fler revir än ett. Berguven har sitt livsrum och födosöker i hela sitt revir som är ett område runt häckningsplatsen med ca fem km radie. Den rör sig i och letar alternativa häckningsplatser i lämpliga bergbranter i hela reviret. Observationer av berguv, inrapporterade till artportalen, har gjorts även på västra sidan av de planerade vindkraftverken.

Om inte ärendet kan avgöras enbart utifrån riskerna för berguvsparat vill vi att MMD även väger in en större helhetsbild

Fler skäl som förordar förbud än de som anges i överklagan, i tjänsteskrivelse och i Länsstyrelsens beslut. Skäl att åberopa miljöbalkens försiktighets- och lokaliseringsprincip.

2.1 Närhet till naturreservat och Natura 2000 med habitat- och fågeldirektivet skyddade enligt 7 kap i miljöbalken.

Runt projektområdet Dalen ligger enligt KEABs miljöanmälan fyra naturreservat och Natura 2000-områden i tre olika väderstreck med 1 200-2 000 m avstånd från planerade vindkraftverk. Samtliga skyddade enligt art- och habitatdirektivet. Om störande anläggningar, t.ex. vindkraft, ska uppföras i närheten av dessa områden ska särskild prövning göras (MB 4 kap 8 §, 7 kap 4-8 §§ och 27-29 b §§). Det kan vara aktuellt med relativt långa skyddsavstånd från Natura 2000-områden som berörs av fågeldirektivet. Svartedalens naturreservat och natura 2000-område med habitat- och fågeldirektiv ligger endast ca 1 500 meter från verk 2. Inom Svartedalen finns ett stort antal rödlistade arter inom flera organismgrupper. Ett litet område 1,3 km norr om projektområdet har biotopskydd.

Det finns flera exempel från liknande ärenden där Mark- och Miljödomstolen gjort bedömningen att vindkraftverk inte bör tillåtas närmare än 2 000 meter från Natura 2000-område, som skyddas enligt direktiv 79/409/EEG om bevarande av vilda fåglar senast ändrat genom 97/49/EG. Exempel på detta är Norrköping, Marviken: M 2728-15, dom i MMD 2016-11-18 samt Örebro, Dömmesta: M 2303-12, dom i MMD 2014-11-05.

2.2 Området Dalen i behov av skydd

Länsstyrelsen har för flera år sedan mottagit förslag om ytterligare utvidgning av Svartedalens Naturreservat. Utvidgningen gäller delar av Dalen och framförallt det som kallas gamla kronoparken Grandalen. Fastigheten Dalen 1:4 där hembygdsgården är belägen ligger inom kronoparken. Gränsen till kronoparken ligger endast 100 meter från verk 2. Syftet med utvidgning av naturreservatet är bevarande av större och sammanhängande skogsområde, bevarande av höga naturvärden och det viktiga friluftslivet. Vid Dalens hembygdsgård, 300 meter från närmsta verk finns en stor nyckelbiotop på 4 ha, ett område med gammelskog med naturligt utvecklad barr och lövskog med hög artrikedom, många rödlistade och arter av naturvårdsintresse. Flera tallar och granar bedöms vara 140-170 år gamla och några ekar över 200 år. Det finns flera noteringar av spillkråka som är en nyckelart och häckande sparvuggla. Rik moss- och lavflora. Området bedöms ha mycket högt naturvärde enligt skogsinventering i Svartedalen gjord av Mikael Nilsson.

Bilaga 3: karta, naturvärdesbedömning Grandalen

2.3 Fyra lokaler av hedjohannesört (*Hypericum pulchrum*)

I ansökningarna presenterar KEAB en lokal med hedjohannesört som är "starkt hotad" (EN) enligt Artdatabanken 2010 och som också är fridlyst enligt artskyddsförordningens (2007:845) 8§.

KEAB uppger att hedjohannesörten har upptäckts, men att den inte växer nära den planerade vindkraftsindustrin eller den planerade tillfartsvägen. Dessa felaktiga uppgifter vidhåller KEAB även i kompletterande handlingar insända till kommunen 2014-09-23 trots att de fått ta del av resultat från inventeringar utförd av floraexpert Roger Gahnertz som har stor lokalkännedom i området. KEABs påståenden är direkt felaktiga eftersom Gahnertz inventering klart och tydligt visar att fyra lokaler finns utmed den planerade tillfartsvägen. Ett ingrepp i området utgör alltså stor risk för skador på lokalerna med hedjohannesört. Länsstyrelsen, Naturvårdsverket och Naturskyddsföreningen har i

yttranden påtalat vikten av att inte skada dessa lokaler.

Skrivelser sända till kommunens miljöenhet: Naturskyddsföreningen 2014-04-24, Naturvårdsverket 2014-06-11 samt Länsstyrelsen 2014-05-08.

[Bilaga 4: karta: Gräsvatten, flora.fauna.pdf](#)

[Bilaga 5: yttrande Dalen *Hypericum pulchrum* mm](#)

2.4 Övrig flora

Trots närheten till fyra områden med riksintresse för naturvård, Naturreservat och Natura 2000-områden och nyckelbiotoper skyddade enligt Art- och habitatdirektiven har ingen inventering av övrig flora i projektområdet gjorts. Till exempel finns inga uppgifter om rödlistade lavar och mossor. Denna underlåtelse strider direkt mot MB 6 kap 3§.

2.5 Fler skyddsvärda fågelarter

I underlaget till Kungälv's kommuns vindbruksplan står: "Svartedalen har förhöjd känslighet när det gäller fåglar.

I fågelinventeringen från 2013 framhåller inventerare Malin Undin att Dalen är ett mycket fågelrikt område och redovisar i rapporten 82 arter varav 13 är rödlistade. De två planerade verken i den reviderade vindkraftsparken ligger fortfarande mitt i Dalen-området i Svartedalen. I rapporten nämns häckningsplatser och revir, men inte något om fåglarnas livsrum och födosöksområden.

Det finns förutom berguv flera skyddsvärda fåglar som häckar inom det reviderade projektområdet, till exempel spillkråka och sparvuggla. De är enligt fågeldirektivet särskilt skyddsvärda fågelarter. De omfattas också av artskyddsförordningen 4:2 och 4:4, där det framgår att deras boplatser inte får riskeras att skadas eller störas. I fågelinventeringen redovisas att både duvhök och havsörn har observerats men inga häckningsplatser hittats. Havsörn kan möjligen vara en presumtiv häckfågel i Svartedalen eftersom den har observerats där vid flera tillfällen.

Enligt inventering gjord av Naturskyddsföreningen 2014-04-24, konstaterades att en spillkråka har sin häckningsplats precis vid planerade verk två. Tranor har häckningsplats vid Gräsvatten, endast ca 150 meter från verk 2.

[Bilaga 4: karta: Gräsvatten, flora.fauna.pdf](#)

2.6 Fladdermöss

Fyra arter av fladdermus; dvärgfladdermus, nordisk fladdermus, gråskimlig fladdermus och vattenfladdermus, är enligt miljöanmälan funna inom projektområdet. Tre av dessa arter har känd problematik med vindkraftverk.

Kungälv's kommun bryter mot förpliktelser i Artskyddsförordningen, EUs art- och habitatdirektiv samt det europeiska avtalet Eurobats om man tillåter vindkraft inom ett område med fladdermöss. Fladdermöss i Sverige är skyddade av Artskyddsförordningens 4§ och i vissa fall av Jaktlagstiftningens 3§. Fladdermössen är framförallt skyddade genom den europeiska konventionen, Eurobats, som utsträcker skyddet till fladdermössens boplatser och viktigaste jaktrevir. Det innebär att det är förbjudet att fånga, döda eller flytta fladdermöss och man får inte förstöra deras boplatser.

I KEAB's miljöanmälan står att flera exemplar av den gråskimliga fladdermusen som bedöms kunna drabbas hårt av en vindkraftsetablering har påträffats ca en kilometer från verken. Det finns enligt professor Ahlén på SLU standardrekommendationer med buffertzonen på 2 000 meter vilket inte kommer att tillgodose i projektområdet Dalen. Detta är baserat på många studier (Ahlén, I. & Baagøe, H J, 2014. Bat diversity and wind power. Investigations required for risk assessment in Denmark and Sweden. Recommendations for authorities handling wind power and nature conservation matters).

KEAB skriver i ansökningarna att man planerar att fortsätta med inventeringen av fler

arter kring de färdigställda vindkraftverken för att bedöma hur många som faktiskt förolyckats då man vet att fladdermössen dras till vindkraftverken. Om detta förfarande blir verklighet bryter det direkt mot gällande bestämmelser. Planerna på en sådan fortsatt inventering måste ifrågasättas också ur det logiska perspektivet eftersom mörkertalet kommer att ge en felaktig grund för slutsatser. De flesta av de förolyckade fladdermössen kommer att ätas upp av rovfåglar och andra djur.

2.7 Hembygdsgården Dalen

I KEABs ansökningar samt i Kungälv's kommuns vindbruksplan står att särskild hänsyn ska tas till miljön runt hembygdsgården. Området nämns som ett område med höga kulturvärden. Hembygdsgården Dalen ligger mycket vackert i utkanten av Svartedalen. Den är ett populärt utflyktsmål och Bohusleden passerar genom gården. Här hålls nationaldags- och midsommarfirande, och man anordnar hembygdsgårdar och musikaftnar. Hembygdsgården har tusentals besökare årligen. Man tar emot grupper med intresse för gammal kultur och erbjuder besökarna i vissa fall övernattninng. Området är att betrakta som ett kulturresevat. Att bevara hembygdsgården Dalen opåverkad är ett allmänt intresse som berör många även utanför hembygdsgården.

Enligt KEABs mätningar kommer hembygdsgården att utsättas för en bullernivå på 46 dBA och skuggstörningar mer än 100 timmar/år.

KEAB beräknar säkerhetsavståndet enligt formeln (tornhöjd+rotordiameter) x 1,5. Till tornhöjden måste skillnad mellan marknivå vid verket och marknivå vid hembygdsgården adderas. Säkerhetsavståndet blir då 375 m. Hembygdsgården ligger endast 300 meter från verk 2 vilket innebär att både gården och Bohusleden kommer att ligga inom riskzonen för olyckor och fara för människor som vistas där.

Hembygdsgården kommer även att beröras visuellt. Visuell påverkan på kulturvärden i utredningsområdet kan komma att bli betydande skriver KEAB i sin miljöanmälan. I nästa mening ändras "betydande" till "obetydlig påverkan". KEAB uppger vidare att vindkraftverken kommer att synas för flera närboende samt i omgivningen. Fotomontaget i KEABs ansökan över hur vindkraftverken kommer att påverka miljön är tagen med vidvinkelobjektiv och saknar verkliga proportioner. Detta är inte förenligt med lokaliseringsprincipen i MB 2 kap 6 § om visuell påverkan och landskapsbild. Ett montage med mer korrekta proportioner bifogas.

[Bilaga 6: Dalen, fotomontage.jpg](#)

2.8 Bohusleden

Svartedalen och Bohusleden har enligt Väst kuststiftelsen ca 30 000 besökare årligen varav många passerar hembygdsgården. Avståndet mellan leden och de planerade vindkraftverken är enligt KEAB 300 meter. Enligt KEABs fiktiva mätningar kommer miljön att påverkas av buller som uppgår till 46 dBA i en annars tyst miljö. Utmed en ungefär 900 meter lång sträcka av Bohusleden blir bullernivån 46 dBA, och utmed 2 400 meter av leden hamnar bullernivån mellan 35 och 40 dBA. Enligt Naturvårdsverket får ljudnivåer i tysta miljöer inte överstiga 35 dBA.

Delar av Bohusleden kommer även att hamna inom skyddszonen med risker för människors säkerhet på grund av risk för haverier och brand. De vandrande kommer således att drabbas av störningar i form av buller, skuggor och olycksrisker.

2.9 Planerad tillfartsväg

Enligt KEAB kan transportekipage vara 50x5 m och väga 165 ton och det erfordras vägbredd/fritt utrymme 4,5/12 m på raksträckor och 7/20 m i kurvor.

Enskild väg är 3,4 m bred och asfalterad 2,4 km från Skålldal till Dinglebo. Därefter är

det 3,0 m bred grusväg 1,6 km från Dinglebo till Stora Rönning. Från Stora Rönning är det 2,8 m bred traktorväg 0,8 km längs åkrarna fram till skogen. Genom skogen, ca 2 km fram till de två verken, erfordras nybyggd väg genom mycket kuperad terräng med kraftiga lutningar.

I ansökan skriver KEAB felaktigt att befintlig väg är av god standard och att skadorna blir minimala. Asfaltvägens bredd uppges till 4,5 m och grusvägens till 3,5 m. Korrekta uppgifter är 3,4 och 3,0 m. Den enskilda vägen är för smal och har ej bärighet för tung trafik. Vägen kommer med stor sannolikhet att köras sönder av grus- och betongbilar innan vindkraftverken levereras.

Ombyggnad, förstärkning och breddning av befintlig enskild väg är både omfattande och kostsam. Arbetet måste dessutom utföras samtidigt som vägen är farbar för lokal trafik. Ombyggnaden måste förprojekteras, kostnadsberäknas och samordnas med ca 30 fastighetsägare och vägsamfällighet.

Enligt Anläggningslagen 8§ skall väg alltid förläggas på ett sådant sätt att ändamålet vinnes med minsta intrång och olägenhet utan oskälig kostnad.

Efter Björrod och fram till skogen efter Stora Rönning passerar tillfartsvägen under en sträcka på ca 2 km genom ett av Länsstyrelsen skyddat ålderdomligt kulturlandskap samt i kommunens bevarandeplan ålderdomligt odlingslandskap med ett antal stengårdsgårdar som är skyddade enligt MB kap 7. KEAB avser att söka dispens för att kunna riva dem trots att detta strider mot kulturminneslagen. Många gamla ekar och andra träd måste tas ned i kulturlandskapet.

Björrods gård är registrerad som övrig kulturhistorisk lämning. Tillfartsvägen kommer att dras rakt genom gården och därmed genom lämningen. I ansökan skriver KEAB att detta inte kommer att påverka kulturvärdet vilket måste ifrågasättas eftersom en modern och bred väg som löper rakt genom gården naturligtvis påverkar kulturvärdet.

Bilaga 7: karta, tillfartsväg och skyddade objekt

2.10 Friluftsliv, turism och orörda vildmarksområden i storstadsnära natur

I den konsekvensanalys från Kungälv kommun vindbruksplan som nämnts tidigare skriver man följande: "Rekreativvärden för befolkningen och förutsättningarna för en utvecklad turism kan påverkas negativt om inte stor omsorg ägnas lokalisering och utformning av enskilda verk och vindkraftsanläggningar."

Området kring och i Dalen är ett populärt vildmarksområde med storslagen natur som nyttjas flitigt av allmänheten för rekreation i form av promenader, ridning, orientering, bad, kanotpaddling, fiske, svamp- och bärplockning. Under hela året arrangeras dessutom många aktiviteter; vandringar, turskidåkning, skridskofärder, turridning, orienteringar och olika naturstudier.

I MB 3 kap 2,3,6 §§ nämns vikten av att skydda stora oexploaterade mark- och vattenområden samt mark- och vattenområden som är viktiga för rekreation och friluftsliv. Speciellt viktiga är grönområden i närheten av tätorter och i storstadsregioner. Vidare skriver Boverket följande i sin skrift om etablering av vindkraftverk: "En omsorgsfull lokalisering är av stor betydelse för att minimera vindkraftens påverkan på friluftslivet och turismen. Opåverkade och tysta områden som pekats ut i kommunernas översiktsplaner är ofta olämpliga för vindkraft. Naturmiljöer med goda rekreativsupplevelser är vanligen viktiga turistmål."

2.11 Rimlighetsavvägning, skälighet och samhällsnytta

KEAB har inte styrkt att fördelarna med verksamheten från allmän och enskild synpunkt överväger kostnaderna samt skadorna och olägenheterna av den och därmed inte styrkt att man uppfyller 11 kap. 6 § miljöbalken.

En vindkraftspark med endast två vindkraftverk kan med stor sannolikhet inte ge mer än ringa samhällsnytta. I förhållande till omfattningen av projektet med förväntat höga kostnader bland annat för ombyggnad av väg genom by och nybyggnad av tillfartsväg i kuperad terräng med mycket sprängningar, risker och skador för hotade arter i ett känsligt vildmarksområde, i kulturlandskap och friluftsområde anser vi inte att projektet är försvarbart. Lagen om rimlighetsavvägning, skälighetsregeln och samhällsnytta MB 2 kap 7§ bör prövas.

Ur Vindvals rapport 2017 framgår samhällsnyttans betydelse vid tillståndsprövningen av vindkraft. Där lyfts bland annat betydelsen av att beakta vindkraftens påverkan på lokala ekonomiska effekter. Eftersom KEAB är ett helägt kommunalt bolag i samhällets tjänst yrkar vi att även förväntade förluster med hänvisning till befintliga vindkraftverk skall vägas in vid skälighetsbedömning och samhällsnytta.

KEAB har för vindkraftspark Dalen inte redovisat några kalkyler, men de har sedan slutet av 2014 ett annat verk i drift som är placerat nära väg E6 i närheten av Kode. Verkets storlek är jämförbar med de föreslagna verken i Dalen. Projektet i Dalen är mer omfattande.

För verket i Kode har KEAB redovisat följande förluster: 2015: -7 528 tkr, 2016: -7 996 tkr, 2017: -8 116 tkr. Summa: -23 649 tkr.

2.12 Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöbalkens andra kapitel innehåller även regler om val av plats för verksamhet. I 6 § 1 stycket anges att den plats ska väljas som, med hänsyn till ändamålet med verksamheten, medför minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljö. För att kunna välja en sådan plats måste alternativ presenteras. En ansökan om tillstånd som inte innehåller en miljökonsekvensbeskrivning där alternativa platser redovisas ska inte accepteras av prövningsmyndigheten (6 kap 1 och 7 §§ MB samt 19 kap. 5 § MB). KEAB har för vindkraftspark Dalen ej redovisat alternativ placering och därmed ej uppfyllt kraven i lagen.

Föreningen Bevara Svartedalen
c/o Ordförande Gunilla G
Löfman
Duvesjön 470
442 92 ROMELANDA
info@bevarasvartedalen.se
0707 22 51 54

Föreningen Rädda Svartedalens
Vildmark
c/o Ordförande Kåre Ström
Tvetgatan 277
442 33 KUNGÄLV
kaare.strom@gmail.com
0737 72 32 04

Naturskyddsföreningen i Kungälv
c/o Ordförande Stig Johannesson
Munkegårdegatan 355
442 41 KUNGÄLV
andolf@tele2.se
07633 46 45 15

Kungälvs Ornitologiska förening
c/o Ordförande Kåre Ström
se Föreningen Rädda Svartedalens
Vildmark